



Hogyan határozza meg a Frascati Kézikönyv a K+F fogalmát?

I./1.2.: A kutatás-fejlesztés fogalma és típusai

A *Frascati Kézikönyvből* az előző részben az innovációt emeltük ki, de most nézzük meg, milyen tevékenységeket tekint a kiadvány a K+F-be tartozónak, és azokat hogyan definiálja. „A kutatás és kísérleti fejlesztés olyan módszeresen folytatott alkotómunkát jelent, amely a meglévő ismeretanyag bővítésére szolgál – beleértve az emberről, a kultúráról és a társadalomról szerzett ismereteket is –, valamint arra, hogy ezt az ismeretanyagot új alkalmazások kidolgozására használjuk fel”.

A K+F kifejezésen a kézikönyv a következő 3 tevékenységet érti:

A) *Alap kutatás:* „olyan kísérleti vagy elméleti munka, amelynek elsődleges célja az, hogy a jelenségek vagy megfigyelhető tények lényegi alapjáról új ismeretet szerezzen, anélkül, hogy bármilyen alkalmazásra vagy hasznosításra törekedne.”

B) *Alkalmazott kutatás:* „új ismeret szerzését célzó eredeti kutatás. Ezt azonban elsősorban már egy bizonyos gyakorlati cél vagy elgondolás megvalósítása érdekében végzik.”

C) *Kísérleti fejlesztés:* „rendszeres tevékenység, amely a kutatásból és vagy a gyakorlati tapasztalatból szerzett ismeretanyagból merítve, új anyagok, termékek vagy eszközök előállítására, új eljárások, rendszerek és szolgáltatások bevezetésére, valamint a már előállított vagy bevezetett ilyen termékek, eszközök stb. lényeges továbbfejlesztésére törekszik.”.

A hazai jogszabályok közül fontos kiemelni a *számvitelről szóló 2000. évi C. törvényt (Sztvtv.)*, a *KTIA-tv.-t* és az *Innov. tv.-t*.

Az Sztvtv. az alábbi módon definiálja a K+F fogalomrendszerét:

A) *Alap kutatás:* „olyan kísérleti és elméleti munka, amelynek elsődleges célja új ismeretek szerzése a jelenségek alapvető lényegéről és a megfigyelhető tényekről, bármiféle konkrét alkalmazási és felhasználási célkitűzés nélkül”.

B) *Alkalmazott kutatás:* „új ismeretek megszerzésére irányuló eredeti vizsgálat, amelyet elsődlegesen valamely konkrét gyakorlati cél érdekében végeznek”.

C) *Kísérleti fejlesztés:* „olyan a kutatásból és a gyakorlati tapasztalatokból nyert, már létező tudásra támaszkodó, rendszeres munka, amelynek célja új anyagok, termékek és szerkezetek létrehozása, új eljárások, rendszerek és szolgáltatások bevezetése vagy a már létrehozottak vagy bevezetettek lényeges javítása”.

A *KTIA-tv.* a következők szerint értelmezi a K+F fogalmi rendszerét. **Kutatás-fejlesztésen az előzőekhez hasonlóan az alap kutatást, ipari vagy alkalmazott kutatást, valamint kísérleti (pre-kompetitív) fejlesztést ért, amelyeket az alábbiak szerint definiál:**

A) *Alap kutatás:* „az általános tudományos és technikai tudásanyag bővítése, amely nem kapcsolódik ipari vagy



A hazai jogszabályok közül melyek definiálják a K+F fogalmát?

kereskedelmi célkitűzéshez”.

B) Ipari vagy alkalmazott kutatás: „új tudásanyag megszerzésére irányuló kutatás, amelynek célja, hogy az így megszerzett tudásanyag felhasználható legyen új termékek, eljárások vagy szolgáltatások kifejlesztéséhez, illetve jelentős javulást eredményezzen a már meglévő termékekben, eljárásokban vagy szolgáltatásokban”.

C) Kísérleti (pre-kompetitív) fejlesztés: „az alkalmazott kutatás eredményének tervekbe foglalása, azaz új vagy továbbfejlesztett termékek, eljárások, szolgáltatások tervezése (idetartozik a kereskedelmi felhasználásra nem kerülő prototípus elkészítése is). Nem minősül kísérleti fejlesztésnek a termékeken, termelési eljárásokban, folyamatokban, létező szolgáltatásokon végzett rutinszerű változtatás, még ha az az adott termék, eljárás, folyamat vagy szolgáltatás fejlődését is eredményezi”.

Az *Innov. tv.* a következő módon részletezi a K+F-hez kapcsolódó fogalmakat, amely az előzőekhez hasonlóan az alapkutatást, az alkalmazott kutatást és a kísérleti fejlesztést foglalja magába:

A) Alapkutatás: „elsődlegesen a jelenségek lényegére és a megfigyelhető tényekre vonatkozó tudományos ismeretek bővítését célzó kísérleti, tapasztalati, rendszerező vagy elméleti munka”.

Ezen belül megkülönbözteti a következő két típust:

a) Tiszta alapkutatás: „a tudományos ismeretek bővítésére irányuló kutatás, amelynek nem célja a közvetlen társadalmi vagy gazdasági haszon elérése vagy az eredmények gyakorlati problémák megoldására történő alkalmazása”

b) Célzott alapkutatás: „a tudományos ismeretek bővítésére irányuló olyan kutatás, amelyről valószínűsíthető, hogy a felismert vagy várható, jelenlegi vagy jövőbeli problémák megoldására alapul szolgál”

B) Alkalmazott (vagy ipari) kutatás: „új ismeret szerzésére elsődlegesen meghatározott gyakorlati cél érdekében végzett eredeti vizsgálat”.

C) Kísérleti (vagy pre-kompetitív) fejlesztés: „a kutatásból és/vagy a gyakorlati tapasztalatokból nyert, már létező tudásra támaszkodó tevékenység, amelynek célja új anyagok, termékek, eljárások, rendszerek, szolgáltatások létrehozása, vagy a már meglévők lényeges továbbfejlesztése”.

Érdekes az egyes definíciókat összehasonlítva, megvizsgálni és észrevenni az árnyalatnyi értelmezési különbségeket az egyes K+F-meghatározások között – főleg a kísérleti fejlesztés esetében –, mert ezek az eltérések (pl. tervezési vagy bevezetési szintig való értelmezés) lényegi különbségeket jelentenek a gyakorlatban.



Hasonlítsa össze az egyes meghatározásokat! Miben egyeznek, illetve miben különböznek a K+F fogalmára vonatkozó különböző definíciók?